

ANTIGO RÉXIME [1]

SOCIEDADE

SOCIEDADE ESTAMENTAL [7]

DESIGUALDE:
XURÍDICA
(o que marca a diferenza entre
os 3 grupos é o nacemento e os
privilexios)

NOBREZA [8]

CLERO [9]

TERCEIRO ESTADO
[10]

POLÍTICA

ABSOLUTISMO [2]

SOBERANÍA [3]
PERTENECE AO REI

PRIVILEXIOS [4] QUE SON
CONCEDIDOS OU FORON
CONCEDIDOS POLOS REIS

NON HAI SEPARACIÓN DE
PODERES
CONCENTRADOS NO REI

HAI UNHA RELIXIÓN
OFICIAL

PARLAMENTO [5] CONVÓCASE CANDO O
REI DECIDE.
DIVÍDENSE NOS TRES ESTAMENTOS
(NOBREZA, CLERO E TERCEIRO ESTADO)
NA COROA HISPÁNICA RECIBEN O NOME
DE CORTES [6]

ECONOMÍA

AGRICULTURA
ACTIVIDADE FUNDAMENTAL

PENSAMENTO ECONÓMICO:
MERCANTILISMO [11]
(PROTECCIONISMO) [12]

ESTRUTURA DA PROPIEDAD: A
MAIOR PARTE DAS TERRAS EN
MANS DA NOBREZA E IGREXA
(SEÑORÍOS) [13]

TIPO DE PROPIEDAD: MOITAS SON
TERRAS VINCULADAS, NON SE PODEN
COMPRAR NIN VENDER (MORGADO)
[14] E EN MANS MORTAS [15]

VOCABULARIO ANTIGO RÉXIME

[1]Antigo Réxime: É o sistema de organización política (absolutismo), social (estamentos), económica (predominio do sector agrario e mercantilismo) que rexe nos gobernos europeos do s. XVI ao XVIII, até a Revolución Francesa e as revolucións burguesas do s. XIX.

[2]Absolutismo: Sistema político ou forma de goberno caracterizado pola unión nunha soa persoa dos tres poderes (executivo, lexislativo e xudicial), a soberanía xustificada pola súa orixe divina.

[3] Soberanía: A máxima autoridade nun sistema político.

[4] Privilexios: Vantaxe o exención dunha obriga obtida por medio da concesión por parte dunha autoridade. No Antigo Réxime destaca a exención de pagar impostos por parte de nobreza e clero.

[5] Parlamento: Institución política, composta por unha ou dúas cámaras, que adoita ser o poder lexislativo dun Estado. É unicameral cando ten unha soa cámara ou asemblea de representantes. É bicameral cando o parlamento está formado por dúas cámaras: a denominada Cámara Baia, que representa a cidadanía en proporción ao seu número e se constitúe a través do voto directo; e a Cámara Alta ou Senado, que representa os territorios que forman o país (Estados Unidos) ou a aristocracia (Reino Unido). Entre as súas funcións atopamos a redacción de leis, o control dos orzamentos, a representación do conxunto da cidadanía, etc.

[6] Cortes: Parlamento en España. Asemblea de deputados onde reside el poder lexislativo. Actualmente se divide en dúas cámaras: Congreso e Senado. Ten a súa orixe na Idade Media, cando o rei reunía os representantes dos tres estamentos.

[7] Estamentos: Tamén chamados “estados” ou “ordes”. Eran a base da organización da sociedade europea no Antigo Réxime. Esta división social tradicional articulábase arredor do clero, nobreza e terceiro estado. Supuña unha radical diferenza de dereitos entre as persoas, segundo pertencesen a un ou outro estado. O alto clero e a nobreza eran os estados privilexiados económica, social e politicamente.

[8] Nobreza: Grupo social creado na Idade Media, que mantivo até as revolucións liberais (fins do s. XVIII e s. XIX) grande poder e privilexios.

[9] Clero: En xeral, grupo social que lidera os rituais relixiosos, dedicándose ao ensino da doutrina e á predicación da relixión (en Europa o cristianismo). Réxese polas súas propias leis e ten unha serie de privilexios propios.

[10] Terceiro Estado: Con este nome denominábase no Antigo Réxime ao conxunto de persoas que non pertencían nin ao clero nin á nobreza. Eran a maioría da poboación, agrupando desde o campesiñado máis pobre até a burguesía. En Francia, na Revolución foi este Terceiro Estado quen se fixo coa representación da nación e o poder político.

[11] Mercantilismo: Política económica practicada en diversos estados europeos durante o s. XVIII. Consiste en favorecer a exportación de bens producidos no país ou nas súas colonias, aplicando unha rixida política proteccionista, para o que elevan os aranceis aduaneiros e conceden privilexios económicos: concesións de monopolios na fabricación de produtos, subvencións ás compañías manufactureiras, etc.

[12] Proteccionismo económico: Teoría económica oposto ao librecambismo, dirixida a protexer una economía nacional da competencia estranxeira. Contradi os principios do liberalismo económico e reforzase extraordinariamente cando se incrementa a competencia entre os estados industriais durante as depresións económicas. Aplícase elevando os aranceis aduaneiros -impostos- dos produtos estranxeiros.

[13] Señorío: Modelo de posesión da terra e do poder político no sistema feudal. Había dous tipos de señoríos: os territoriais e os xurisdiccionais. Os señoríos territoriais implicaban a posesión por parte dos señores feudais de grande parte da terra; os señoríos xurisdiccionais tiñan un carácter político, e implicaban a capacidade por parte do señor de impartir xustiza, así como o mando civil e militar sobre a comunidade.

Na Península ibérica había tres tipos de señoríos:

- De realengo, dependían directamente do rei.
- De abadengo ou eclesiásticos, estaban baixo a autoridade da Igrexa.
- Solariegos ou nobiliarios, rexidos polos nobres.

[14] Morgado: Sistema por medio do cal a propiedade familiar pasa ao primoxénito (fillo maior), sen que a herdanza poda ser vendida ou dividida entre varias persoas.

[15] Mans mortas: Son os propietarios e as propiedades da nobreza e do clero que non podían venderse nin dividirse durante o Antigo Réxime. En España, coas desamortizacións de Mendizábal (1836) e de Madoz (1855) desapareceu este tipo de propiedade.

ESTADO LIBERAL [1]

SOCIEDADE

SOCIEDADE DE CLASES [7]

DIFERENZAS ECONÓMICAS

CLASES ALTAS: NOBREZA ,
ALTO CLERO, BURGUESÍA [8]

CLASES MEDIAS:
COMERCIANTES , PEQUEÑOS
PROPIETARIOS, ETC

CLASES BAIXAS: CAMPESIÑO
E PROLETARIADO URBANO
(OBREIROS)

POLÍTICA

LIBERALISMO [2]

SOBERANÍA
NACIONAL [3]

DEREITOS [4] TODOS AS
PERSOAS AS POSÚEN POR
NATUREZA

SEPARACIÓN DE
PODERES: EJECUTIVO,
LEGISLATIVO Y JUDICIAL

LIBERDADE DE CONCIENCIA,
LIBERDADE DE EXPRESIÓN [6]

PARLAMENTO:
ELIXIDO POLO POBO POR MEDIO DO
SUFRAXIO [5]

CONSTITUCIÓN [13] REDACTADA POLOS
PARLAMENTOS (EXPRESIÓN DA
VONTADE POPULAR)

ECONOMÍA

INCIPIENTE
INDUSTRIALIZACIÓN [9]

PENSAMENTO ECONÓMICO:
LIBERALISMO ECONÓMICO [10]
(LIBRECAMBISMO) [11]

ESTRUTURA DA PROPIEDADE:
PERDA DE TERRAS POLA IGREXA
(DESAMORTIZACIÓN) [12]
A TERRA EN MANS DE NOBREZA E
BURGUESÍA.

TIPO DE PROPIEDADE:
PRIVADA, CÓMPRASE E
VÉNDESE LIBREMENTE

VOCABULARIO ESTADO LIBERAL

- [1] **Estado liberal:** Xorde como resultado da Revolución Liberal en substitución da Monarquía absoluta propia do Antigo Réxime. É o sistema político propio do comezo da Idade Contemporánea, na nova formación económico social que pode denominarse Novo Réxime ou Réxime Liberal. A súa duración no tempo pode entenderse como continua ata a actualidade.
1. No político: a democracia representativa a través do sufraxio, e a separación de poderes: executivo, lexislativo e xudicial.
 2. No social: plena vixencia e respecto ao exercicio das liberdades individuais consagradas nos Dereitos Humanos Universais e caracterizado pola aparición da sociedade de clases.
 3. No económico: respecto á propiedade privada; Instauración do sistema de economía de Libre Mercado, a través do libre xogo da oferta e a demanda. Tendencia predominante á privatización de fontes e medios de produción con escasa ou mínima intervención estatal.
- [2] **Liberalismo:** Doutrina política xurdida no século XVIII (Locke, Montesquieu, Rousseau) e movemento político que se desenvolve plenamente durante o século XIX co obxectivo de construír sistemas políticos baseados en:
- A liberdade individual,
 - A igualdade de todos os cidadáns ante a lei
 - A garantía dos dereitos dos cidadáns.
 - A soberanía nacional. É dicir, o poder reside no pobo (non no Rei) e é exercido polo pobo a través dos representantes libremente elixidos.
 - Constitucións elaboradas pola representación política dos cidadáns
 - A división de poderes (poder executivo, poder lexislativo e poder xudicial)
 - A defensa da propiedade privada.
 - A liberdade económica, sen intervención do Estado
- [3] **Soberanía nacional:** é a que establece que o poder está en mans do pobo e que este se exerce a través do conxunto de órganos de tipo constitucional que son representativos daquel citado pobo.
- [4] **Dereitos do home e do cidadán, Declaración dos:** Establece a igualdade de todos os cidadáns ante a lei e proclama como inalleables os dereitos: a liberdade individual, a liberdade de pensamento e de opinión, a liberdade de expresión, a propiedade, a seguridade, a resistencia á opresión, etc.
- [5] **Sufraxio censatario:** O sufraxio restrinxido supón unha práctica electoral que limita o dereito ao voto e o dereito para ser elixido. Estas limitacións son de distinto grao, e adoitan establecerse en función da riqueza ou da propiedade. O sufraxio censatario é característico dos primeiros réximes liberais e parlamentarios; reflicte a ausencia de democracia política, aínda que é unha conquista burguesa fronte ao absolutismo.
- [5] **Sufraxio universal:** Sistema electoral que non exclúe do dereito a voto a ningunha categoría de cidadáns. Foi un dos principais eixos das loitas sociais e políticas desde a súa conquista nas primeiras etapas da revolución francesa, e o primeiro motor das reivindicacións das clases populares. Durante o século XIX foi aplicado só como sufraxio universal masculino. Na maioría dos países, as mulleres non conseguirían o dereito ao voto ata ben entrado o século XX.
- [6] **Liberdade de expresión:** Dereito que ten toda persoa a expresar libremente a súa opinión sobre calquera tema.
- [7] **Sociedade de clases:** Tipo de sociedade integrada por grupos humanos diferenciados polo lugar que ocupan no sistema de produción capitalista. Apareceu coa Revolución Industrial e a economía capitalista no século XIX. Diferénciase da sociedade estamental en que os membros dunha clase poden cambiala en función do nivel económico alcanzado, posto que a riqueza é o principal factor diferenciador, aínda que non o único.
- [8] **Burguesía:** Refírese ao grupo social dos empresarios, é dicir, que é dono dos medios de produción (terra, capital, empresas e fábricas). Durante o século XIX, esta burguesía (comercial, industrial, financeira, agraria, etc.) aumentou o seu poder económico e político, xa que tiña uns intereses propios, enfrontados á antiga aristocracia e ás novas clases traballadoras. É o contrario de proletario ou obreiro.
- [9] **Revolución Industrial:** Proceso de cambio dunha economía agraria e artesanal a outra dominada pola industria e a produción mecanizadas; o crecemento da produción vén determinado por profundas transformacións económicas, técnicas e sociais. A Revolución Industrial, que tivo lugar por primeira vez en Inglaterra no século XVIII, difundíuse en formas e tempo distintos por Europa e o resto do mundo.
- [10] **Liberalismo económico:** Doutrina e práctica segundo a cal a actividade económica réxese por unhas leis naturais que hai que deixar actuar: liberdade individual, de empresa, de intercambios, etc. O liberalismo económico oponse á intervención na economía do Estado.
- [11] **Librecambismo** ou **Liberalismo económico:** Sistema económico baseado no mercado libre, no que non hai ningunha restrición ao comercio. Ten a súa orixe no século XVIII como reacción ao proteccionismo.
- [12] **Desamortización:** Expropiación e posta en venda pública das terras e outros bens de comunidades relixiosas ou outros colectivos.
- [13] **Constitución:** Lei fundamental e suprema dá organización dun Estado. Nela aparece vos dereitos e deberes dous gobernantes e dous gobernados (división de poderes, igualdade ante a lei e dereitos políticos e individuais). Todas as demais leis deben adecuarse a esta lei básica.